

Szerkesztőség:
Kaposvárott, fő-ut 35 sz. a.
Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény, kézirat, ismertetésre szánt könyv.

Kiadó-hivatal:
Jeiteles H. könyvnyomdája
Kaposvárott.
Ide czimzendő az előfizetési pénz hirdetési és nyilvántartási s általában a lap anyagi részét illető minden közlemény.

NÉPJOG.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések fölvetetnek:
helyben a kiadóhivatalban,
továbbá Budapestben Hasenstein és Vogler, Goldberger A. V., Láng és társa, Bécsben Hasenstein és Vogler, Oppelik Alajos, Mosse Rudolf, Daube G. L. és társa s Rotter és társa irodáiban.

Megjelenik minden pénteken

Megyei közgyűlés.

I.

Somogy megye májusi közgyűlése e hó első napján vette kezdetét, meglehetősen vegyes auspiciunok között úgy a tárgyszerűség tarkasága mint annak érdekessége szempontjából. Kitűnő ut, kedvező időjárás, nem nagy munkaidő: azt hittük, zsufozva lesz a terem. De épséggel nem volt zsufozva, sőt mondhatnók: ily kevés látogatott tavaszi közgyűlés már régen nem volt.

A tanácskozásban Jankovich László főispán elnökölt, közelében a megyei tisztviselő: Maár főjegyző, s a két aljegyző, Bárány Sándor fő- és Andorka Elek aljegyző, Miklós György árvaszéki elnök, dr. Németh Károly főorvos, Svastich József igali, Fenyőssy Ödön szigetvári és Éhn Sándor lengyeltóti szolgabírákon kívül ott láttuk a Tallánokból Pált Osztopánból, Somssichok közül Andort és Józsefet, Széchenyiek közül Pál főfőt, orsz. képviselőt, Kaszkovich Sándort és Mihályt, továbbá jelen voltak Fornszek Sándor és Szalay Imre orsz. képviselők, Chernel László, Bottka Pál, Gaál Dénes, Kovács József körjegyző, egyháziak közül Körmeny Sándor esperes, Szücs Mihály, Szabó József lelkészek, Nemes Józsa bőszenfai és Ujvári Ferencz kaposvári plebános, helyből Szabó Kálmán polgármester, Kelemen Lajos törv. széki elnök, Herman Manó jbiró, Psik Lajos kir. ügyész, Szalay Károly, ifj. Csorba Ede, Makkfalvy Géza, Hittaller József, Svarcz Samu, Madarász Andor stb. A mely szük névsor után önként fölmerül, hogy mivel a mezei munka szünetel, az utak is járhatók, eső is volt, így a gazdának nem kellett, hogy otthon buslakodjék, ha a gentry meg nem érti hivatását, ha a közügyek intézésében el nem foglalja az őt megillető helyet, ne is panaszkodjék, ha háttérbe szorul, valamint ő nem törődik semmivel, úgy vele sem törődik senki.

II.

Első tárgy szabályszerűleg: az alispáni jelentés.

Ritkán hallottunk ily kimerítő jelentést, s talán épen azért tűnt fel az a hiánya, miként a szolgabírák működésének kimutatásából annak megjelölése, vajjon a hátralékok mely időből származnak? hiányzik. Ha alispán ur ezt bekívánna s jelentésében jövőben érintené, a közügynek tenne jó szolgálatot.

A jelentés tudomásul vétele után Szalay Károly intézte a következő kérdéseket Éhn Sándorhoz, a lengyeltóti járás szolgabírájához, mint mondá, az okból, mert hivatalában a fel nem találhatta.

1-ör. Mondja meg a kérdezt mikép egyeztetheti össze az ügyrenddel, hogy Egyed János — viszi — jádi lakósnak gőzmalom építését tárgyaló f. é. február 21. benyújtott bejelentését csak február 28-án iktattatta be, s hogyan egyeztetheti meg az igazsággal, hogy épen február 28-án az okból, mintha az illető jelentést nem tett volna, 150 fittal megbírságolta?

2-ör. Mely törvényre alapította a szbiró ur abbeli eljárását, hogy a bíró-választás ellen panaszkodó tót-szentpáliakat fellebbezésre utasítván, midőn ennek megbeszélése végett az iskolaházba összegyűltek, nem csak szétoszlatta, hanem a 130 közül kiválasztott hat ember házához pandurokat is rendelt, azokat nemcsak ingyen tartatta általuk másfél nap, de tartás költsége czimén még 7 frt 20 krt is behajtatott, később pedig, három hó múlva hivatkozva a képviselő választásról szóló törvényre, fejenként 50 frt összesen, 300 ftra megbírságolta?

3-ör. Hogy igazolja szbiró ur azt, miként Szalay Imrénének erdő kár iránti panaszára, dacára annak, hogy a tárgyalás már mult évi augusztus hóban megejtetett, maig sem hozott határozatot?

A kérdezt az interpellatiót irásban kéri közöltetni, hogy választát másnap megadhassa.

Szó nélkül folyt a gyűlés tovább egész a 8-ik tárgyiig.

Körmeny Sándor egy indítványa az árvavagyon tömeges biztosításának elrendelését javasolja. Az árvaszékek túlterhelését indokából kelt ellenkezése következtében az állandó választmány napirendre térést indítványoz.

Makkfalvy Géza kimutatja a megye rendelkezési jogát, az indítvány czélszerűségét s hasznosságát.

Körmeny Sándor hozzájárula Makkfalvy Géza által előadottakhoz s miután nem az volt czélja, hogy az ő indítványa fogadtassék el, hanem hogy ily indítvány egyáltalán elfogadtassék: hozzájárul, minek folytán elhatározzatik, miképen az árvavagyon tömegesen egy teljes jó hitű magyar társulatnál fog biztosítani, ennek tettegesítése végett választmány küldetésen ki.

Esztergom megyének a választott tisztviselők nyugdíjazása iránti átirata tudomásul vétetett.

A zsidó-kérdés.

Következett Szathmármegye föllirata a képviselőházhoz, melyet pártolás végett Somogy megyének is átküld. Szathmármegye föllirata törvényhozási intézkedést kíván a képviselőháztól, az Oroszországból Magyarországnak különösen felső megyéibe tömegesen érkező üldözött zsidók beözönlése ellenében és kér, hogy a beérkező zsidók megtelepedése csak az esetre és csupán csak azoknál történhessék, a kik a befogadási engedélyért száz forintot lefizetnek. A kérvény indokai a zsidók által előidézett társadalmi anomáliákra terjednek ki, melyek — ugymond — szükségessé teszik, hogy a bevándorlás lehetőleg korlátoztassék.

Az állandó választmány a kérvényt pártoló tudomásul vétetni ajánlja s javasolja, hogy Somogy megye külön, a hasonló értelmű föllirattal járuljon a képviselőházhoz.

Szalay Imre: Mindenekelőtt a föllirat felolvasását kéri. — Ez megtörténvén, hosszabb beszédben mondja el nézeteit.

Nemcsak Magyarországot — ugymond — hanem az egész erópai közvéleményt foglalkoztatja ma már a zsidó-kérdés. Bármennyire inopportunosnak lássék is valaki előtt az ügyet bolygatni, elzárkózni immár előre nem lehet. Ő saját részéről az országházban is kifejtette nézeteit és választó-kerületében is előadta. Anélkül, hogy a megsokott értelemben vett antisemita lenne, ki kell jelentenie, hogy a zsidók maguk indították föl maguk ellen a közvélemény bírálatát, s nem vallási és nem felekezeti kérdés az, ő sem abból a szempontból itéli meg, de nemzeti és faj kérdés. A zsidók, látjuk azt az országban, tisztelet a kivételeknek, nem mutatják föl a magyarosodásnak azt az arányát, az összesedésnek azt a mértékét, a melyet a magyarosodás megkövetelne, ez nemzeti szempont és ebből a szempontból nem habozik kimondani, hogy a zsidó elemnek jövevények általi szaporodása Magyarországnak nem fekszik érdekében. Politikailag is a zsidóság magatartása ismeretes, ez nem hangolhat részükre senki olyat, ki hazáját szereti, a mi pedig németességüket illeti, azt nem helyi szempontok és tapasztalatok szerint kell tekinteni, hanem általánosságban, akkor a bírálat bizonyára nem a zsidók javára üt ki. Szóló példát hozhat föl. Például Budapestről. Hogyan áll a fővárosban a dolog? Menjen valaki végig az utcán, tiz czégtábla közül kilencz német s a kilencz kereskedő közül nyolcz bizonyosan zsidó. Ez ekként van. Statisztikailag lehet kimutatni, hogy a németesség legerősebb részkei épen a zsidó-bureauk s az ránk közönyös nem lehet, hogy van itt egy faj, mely ily kizárólagos és elszigetelt állást foglal el a magyar társadalomban az ő szokásaival, sajátságaival, németességével. E szempontokból, de hozzátéve azt is, hogy nemzetgazdaságilag nem ajánlatos, miként a jövevények részben földhöz ragadt szegényen s még a megélhetés föltételeivel sem rendelkezve áraszszák el az országot, magává teszi és pártolja Szathmármegye föllirátát azon indokolás kapcsolatában, miként ily törvényhozási intézkedés szüksége nemzetiégi szempontból multhatlanul főnforog.

Nemes József plebános: Erős kifejezések-

ben és épen nem válogatós beszédben nyilatkozik általában a zsidókról. Huszonkét éve él a nép közt és vele érintkezik, e huszonkét év alatt csak azt tanulta, hogy a demoralizáció főokai a zsidók, a mi szenny, piszok, csalárdság és ismeretes praktika a nép elnyomorítására agyban megszületik és valóságot nyer, az mind a zsidóktól, e parazitáktól ered és mind becstelenségre és a morál tönkretételére irányul. A zsidó tönkreteszi a jóhiszemű falusi népet, elrontja erkölcsét az ő praktikájával, kijátsza jóhiszeműségét s gyalázatos üzelmével oda viszi a dolgot, hogy a becületes magyar ember maholnap már nem leli hazáját a saját hazájában. Kivétel — de nagyon kevés kivétel (Tetszés és derűtlenség!) van. Cassandra-jóslatot mond: vigyázzon a nemzet, ha ez a dolog még csak rövid ideig is így tart, akkor nem az teljesül, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz, de teljesül megfordítva, hogy Magyarország volt, de majd nem lesz. — Pártolja Szathmármegye feliratát, nemcsak, de az indokolásba kéri felvenni, hogy a megye magáévá teszi e fölliratot az Istóczy tanai szellemében, magáévá teszi azért, mert a zsidófajt veszedelmesnek és eltűrhetlennek tartja itt az országban. (Eljenzés.)

Svarcz Samu: Mindenekelőtt Szalay Imre beszédére tesz megjegyzést s a vádra reflektál, mely a zsidók németességére vonatkozik. Tagadja e vád alaposágát, a kaposvári zsidóságra hivatkozik példaképen, nézze meg bárki e hitközség beléletét, nézze meg intézkedéseit, figyelje meg szellemét, vagy hallgassa a zsidó templomban elmondott predikációkat és meg fog arról győződni, hogy németességgel vádolni ezeket lehetetlen, mert a templomban magyar szó hangzik, magyar szellem árad szét, az iskolában és egyebütt mindenütt magyarság uralkodik. — Személyes állásánál fogva tovább nem is megy, de azt kijelenti, hogy saját részéről telettség és tudomány tekintetében enged bár maga fölött a leggyöngébbnek is, de hazaszeretet tekintetében, noha zsidó, nem enged egy hajszálnyit a legerősebbnek sem s szereti gyermekeit forrón, de ha tudná, hogy egyetlen egy lesz köztük, a ki nem így fog érezni a hazája iránt, azt saját kezével fojtaná agyon. (Tetszés.) A hazaszeretet mértékét nem a faj, vallás és születés határozza és azért nagyon sajnálja, hogy a szeretet papja (Eljenzés Nemes Józsa) és a szabadelvűség apostola, minő Szalay Imre ily tanokat hirdetnek itt. Ebből azonban ő csak azt tanulta, a mit már azelőtt tudott, hogy igaza van annak a francia mondásnak, mely azt tartja: „A magasztosat a nevétségostól csak egyetlen lépés választja el.” Hozzájárul Szathmármegye föllirátának pártolásához, de nem teszi magáévá azt az indokolást, melyet előtte szóló bizottsági tagok előadtak.

Szalay Imre: Személyes kérdésben kérészt. Svarcz azt mondja, az ő beszédjén azt az okulást merítette, mit a francia mondás fejez ki, hogy a magasztosat a nevétségostól csak egyetlen lépés választja el. E tanulságot szóló teljességgel be nem látja. A mondás alkalmazásának itt nincs helye, azért, mert mint látszik, az ő beszéde Svarcznál nem nevétséget szült, sőt épen ellenkezőleg hatott, majdnem a könyfacsarásig megindította. Ennyit akart mondani.

Bárány Gusztáv: A humanismus nevében általános türelmetlenség közt kéri a közgyűlést, ne fogadja el Szathmármegye feliratát, mely fölösleges, nem a magyar nemzet jelleméhez való (Kialtások: Eláll! Eláll!) a menekülők elől az utat elzárni, azok a szerencsétlen (Zajos Eláll! Eláll!) Szónok befejezi beszédét anélkül, hogy tisztán megérteni lehetne a végét.

Szabó Kálmán: Tisztelt közgyűlés! (Halljuk!) Nem szólottam volna e tárgyhöz, ha az előttem szólottak a tárgyat fel nem cserélik és a vitát idegen területre el nem hurezolják.

Ők beszélnek socialismusról, tőke, uszora, zsidófaj és egyéb fogalmak harcáiról, és vitának hazafiságot, a miről mind nincs ma szó jelen kérdésnél.

Európa közszelleme kisdé gyűlésünket nem fogja kérdezni, hogy a munka, tőke, a henyé haszonnyerés és egyéb socialis kérdéseket miként intézzen el. Az idők elzsilipelhetlen árja utat tör magának és nem alkuszik az akadályokkal.

Itt ma a kérdés az, hogy Szathmármegye átiratával és az abban foglalt kérdéssel; az Oroszországból kiűzött és hozzánk bevándorló zsidókkal mi történjék?

Erről kell tárgyalni.

En tehát ellentétben előttem szólott Svarecz Samu barátommal, ezennel kijelentem, hogy Szatmármegye átiratát az abban foglalt indítvány és indoklással el nem fogadom.

Az érkező vagy fegyverrel kezében jön, hogy követelje a földet, mire szüksége van és azt elfoglalja vérrel, diadalmaskodva;

Vagy érkezik könyörögve mint üldözött.

A mit az előbbi meg nem nyer kardja csillogásáért, — azt megnyeri az utóbbi könyörögetésért.

Az üldözött előtt ajtót nyit az emberszeretet és megosztja vele hajlékát — távol azon gondolatától, hogy hasznát vegyen könyörületéből.

Ezért az üldözés elől menekültől vámot szedni nem akarok.

Nem akarom a szerencsétlent pénztől megfosztani, hogy ekként vásárolja meg a honosságát.

Ily harácsolást a humanizmus és kereszténység meg nem szível.

De ha nem kell szerencsétlenségükből a haszon, úgy nem kell annak átka sem.

Ezért nem is adok nekik honosságot semmiként sem, mert bár az üldözött előtt a sorompót lezárni nem szabad, de a ragályos helyről menekültöt contumacióba, záros helyre internálni kell.

Ezen menekülők pedig arcukon, hátukon hurcolják a borzasztó ragály miasmáit és bacteriáit.

Hátukon ül a fajgyűlölet, arcukról izzad a nihil, a mely elől futnak.

A ragály elől futó Florenc Milanó vendégszeretétet dögvézzel fizeti.

A bosnyák menekültekkel megkaptuk Bosznia összes átkát, a mely fiaink vérét és népünk vagyonát elnyeli.

Ezen nyomorultakkal megkapjuk a nagy nihilit.

Ezen menekülők, ha szerte kóborolhatnak az ország vidékein, kétségbeesett arcukkal figyelmet ébresztve, sorsuk fátumát köztudatra juttatva, a gonosz ragály csiráját maguk rakják le a nép között.

Ezen gonosz sors folytatást kíván és rémálmokat teremt — azért, hogy magukkal cipeljék mind tovább-tovább saját fajuk romlását.

Ezen üldözöttek sorsa összes szerencsétlenségét kapjuk jutalmul vendégszeretetünkért. — Országunk csendes jóléte van kockára téve az által, ha őket szabadon bebocsátjuk, és nem korlátozzuk vándorlásukat.

A közbéke azt kívánja tehát, hogy ezen szerencsétlen esélyektől országunk megkíméltesse és ezért

a bevándorlottak honosakká nem lehetnek, szerte nem csatangolhatnak, — hanem egy meghatározott helyen internálódók, hogy a köznyugalom megőriztesse.

Ekként tehát mint üldözötteket befogadom, — internálom és a dolgok és körülmények kifejléséhez képest idővel elhelyezem azon országba, hol üldözve nem lesznek, — de nekik hazát nem adok.

Nem fogadom el tehát Szatmármegye indítványát, illetve átiratát azon indoklással, hogy beözönlésüket azzal akadályozzuk, hogy pénzért adjunk nekik honosságot, az az hazát, hanem miként kifejteti szerencsém volt, adok nekik meghatározott helyen ideiglenes menhelyet, de a zavar elmúltával és a vész elvonultával határainon ismét kívül helyezem, mert állami jólétünk és a közbéke ezt így követelik.

Elnöklő főispán: Szatmármegye fölirata pártolólá tudomásul vétetik azzal, hogy Somogy megye hasonló értelmű felirattal fordul a képviselőházhoz.

Mielőtt azonban tovább mennénk, sok félreértés elkerülése végett e tárgyban saját nézetét el nem hallgathatja, ő ugyanis — ugymond — nagyon szűkebbül és helytelen eljárásnak tartja azily föliratot. Ha annak idején a mi menekültjeink Törökországban hasonló fogadtatásra találtak volna, (Ohó! Ohó! az egészen más! Szép hasonlat! közbeszólasok) igen is, ha hasonló fogadtatásra találtak volna, nem tudom, milyen véleményt alkottunk volna azok felől. („A végzés kimondatott, nincs helye a szónak“ hangok. — A főispán még néhány megjegyzés után ekként fejezi be): **A végzés t k i m o n d o t t a m, d e m e g k e l l v a l l a n o m: p i r u l o k é s s z é g y e n - g y a l á z a t n a k t e k i n t e m, h o g y S o m o g y m e g y e a s z t a l á n á l h a s v n l ó b e s z é d e k é s i l y t á r g y a k f ö l ö t t t ö r t é n h e t n e k. (Óriási zavar, kiáltások a teremben. Hangok: Mondja ki a végzést a Szabó Kálmán indoklásával! Ily indoklással!) — A főispán fölindulva veti magát helyére. Általános kínos zavar.)**

Szalay Károly: T. bizottmányi közgyűlés! A végzés kimondatott. Ez be van fejezve. — Nekem nem is arra nézve van megjegyzésem, hanem megjegyzésem van arra, hogy a méltóságos főispán ur itt, és pláne már akkor, amikor a végzés is kimondatott, ily bírálattal alá veszi a bizottmányi közgyűlés eljárását. — Mi ez? t. közgyűlés! En Somogy megye méltóságának érdekében teljes határozottsággal tiltakozom és óvást emelek az ellen, hogy a főispán ur a közgyűlést ekként leczkéztesse és a tárgyalás menete fölött hasonló bírálatokat használjon! (Nagy zaj, mozgás, helyeslés és tetszésnyilatkozatok.)

Elnöklő főispán: (Fölindulva, egész izgatottan.) En a t. közgyűléstől engedelmet kértem, hogy szólhassak. Nézetemet elmondani jogomban áll. Leckéztetésről itt nem volt szó, én nem leckéztettem senkit — egyébiránt (hevesen): **e z e n n e l f ö l s z ó l i t o m a t i s z t e l t k ö z i g a z g a t á s i b i z o t t s á g o t — n y i l a t k o z z é k: m e g v a n - e e z z e l a z é n e l é g t é t e l a d á s o m m a l e l é g e d v e m?** (Hosszas ujjaz, zavar és mozgás a teremben) (Jaj: Halljuk!)

Széchenyi Pál gróf: T. bizottmányi közgyűlés, méltóságos főispán ur engedelmet kért ahhoz, hogy nézeteit elmondhassa, azokat tehát elmondta és hogy a magán-nézetek nem egyeznek, én semmiféle helyét és okát nem látom az elégtétel-adásnak: azt gondolnám: tovább mehetnénk a tárgyalásban. — Ezzel a kínos incidensvéget ért.

Második nap.

A gyűlés második napján felelt Ehn Sándor Szalay Károly kérdéseire, tagadván, hogy az előadottakról tudomással birna, nála senki panaszt nem tett, a pandurok szarolását megörvösolja, Szalay Imre ügyében nem határozhatott, mert az árszábályt csak ez évi márczius hóban kapta meg.

Az interpelláló ellenére a gyűlés a választ tudomásul veszi, mire Szalay Károly kijelenti, hogy Ehn Sándor ellen fegyelmi uton leendő elbánás végett a kellő lépéseket megteendő.

Ezután a gyűlés szokott módon odább döcögött s minden nagyobb baj nélkül véget ért.

KÖZÜGYEK.

A megyei közgyűlésnek az a mozzanata, miké a főispán szövegének a gyálázata a k jelentette ki a közgyűlés határozatát, ritka és szerfölött kínos jelenetet idézett elő a megyeház termében. E kijelentés, ha a főispán rendre utasítván, azonnal meg nem követi a vármegyét, mulhatlanul távozásának kényszerét vont volna maga után. Egy ily excessus után a közgyűlés önézetesebb tagjai nem közelíthettek volna a megyei zöld asztalhoz addig, míg Jankovich főispán vezette volna ott a megye élén a közgyűlési tárgyalásokat. Főntebb találják olvasóink a közgyűlés lefolyásáról szóló részletes tudósítást.

Nem kevésbé furcsa azonban, hogy a föliratnak felküldését végre is nem akként mondták ki végzésileg a főispán, t. i. a Szabó Kálmán indoklásával és fölfogásával szememben, mint ahogy a közgyűlés kívánta, hanem a szatmármegyei felirat szemében, a melyet voltaképp egyetlenegy szónok se támogatótt. Az állandó választmánynak, mely a fölirat szövegét elkészíti, mindenesetre ajánlatos lesz a kérdést ekként vennie. Szabó Kálmán fölfogása a végzés kimondásánál nyilván csak azért is nem talált formaszert kifejezést, mert a főispán által inaugurált szerencsétlen jelenet a tárgynak rendszeres befejezését kizökkentette a kerékvágásból. Nem szolgál épülésre az ilyen jelenetkezés és legkevesbé akkor, ha a főispán csinálja.

Az országos catasteri bizottság f. hó 26-án Kaposvárra érkezett. A pályaudvaron a polgármester várta őket, és fogadta; — onnét a Korona fogadóba hajtottak, a készen álló fogatokon. Itt társas vacsora várta a küldöttséget, melyet tiszteletükre a polgármester rendezett.

Másnap reggel a küldöttség utra kelt kocsi-kon Nagy Bajom felé, hogy a kapos-ujlaki, mérői, bajomi, sárdi, és hetesi határok osztályozása megvizsgálásával, estére ismét Kaposvárra térjen vissza.

Polgármesterünk a küldöttséget a határszélég elkísérte — itt tőlük szívélyesen elbucszott.

A küldöttség elnökei következő nap személyesen tisztelegtek a polgármesternél, megköszönni a szíves és előzékeny elfogadást.

De viszont, miként értesülünk, fájdalmasan emlékeztek meg arról, hogy jártuk-keltükben a megye részéről egyetlen lélek sem fogadta őket.

A Holics-ügy.

T. szerkesztő ur!

A „Népjog“ 16-ik számában foglalt közlemény bizonyosan a 14-ik számban említett esetre czélt; de hogy az ügyvédi kar között csekély személyem is szerepel és sem gorombaságot, sem ilyféle gyanut tűrni nem szeretek: ki kell nyilatkoztatnom, hogy Holics albiró ur valóban megfelel a bírói méltóságról és olyankor úgy az ügyvédek, mint más feleket gyöngédtelen, de művelt emberhez, különösen bíróhoz épen nem illő morálával és bánásával megbotránkozott. Az előtte való tárgyalás valóságos calvária-járás, az ember látja, mily szélsőre, sokszor kínosan billeg az igazság mérlege, míg valahára helyre zökkenik.

A bánásmódra például álljon egy uri hölgy esete, kit leültetett a legudvariasabban és későbbben egy a felek között illően, de bíróság elé nem való szöveltés miatt, a következő szavakkal utasított rendre: „Ha azt akarják, hogy az ember önökkel művelten beszéljen vagy bánják, fogják be a szájukat.“ Engem is sokszor gyöngédtelenül érintett, de én szívesen megbocsátottam neki, mint olyan embernek, a ki a művelt társalgást czélzó lengyeltői casinó tárgyalásai között igazgatójának állításaira — más által az igazgató nevében elmondott állításokra — azt kiáltotta, hogy hazugság, és midőn e miatt jegyzőkönyvi rosszalást fejeztek ki és egyik tag a visszavonást kívánta, azt felelte, hogy nem tudja magát másképp kifejezni — sőt abban sem talált semmit, hogy e miatt csak szótöbbséggel maradt casinó tag. — Azt hiszem el van kényeztetve ezen ur és nem árt, ha hirlapilag egy kissé megdorgálják. — Dixi.

Dr. Ritzinger János.

Szigetvárról.

— Saját levelezőnkől. —

Nevezetesebb eseményül tudatom, hogy a somogy megyei tanítói egyesület ez évi nagygyűlését augusztus hóban városunkban tartja, mi czéltől a városi előljáróság a kellő intézkedés végett meg is kereste, melyre ezután a képviselő testület elhatározta, hogy a népnevelés-napszámái illő fogadtatásban részesülnek, a módokat megállapítására s általában a rendezésre bizottságot küldött ki, melybe az itteni tanítói kart is bele választotta. Az ünnepély és gyűlésről annak idején értesíteni fogom.

Városunkban — mely a személy és vagyoni biztonság tekintetében bizony igen gyenge lábon áll ma kora reggel, egy 19 éves leány, névszerint Csarankó Anna kadarkuti illetőségű szolgáló, kedvese lakásán magát véletlenül a gyónlőttte. — A dolog úgy történt, hogy nevezett leány kedvesével, egy megyei foglárrel majd reggelig mulatott, azután elmentek haza, hol a leány a foglár fegyverét kezébe vette s állítólag, midőn azt tőle a pandur kérte, nem adta oda, hanem azt mondta, majd ő viszi, miből azután kis huza-vona lett, s a fegyver véletlen elsülvén — a leányt mellen lötte, s zörnyet halt. — Egyébiránt a vizsgálat erélyesen folyik.

Ma volt itt a löosztályozás, mely igen szomorú képet nyújtott a szigetvári polgárság lötenyészteséről. A körülbelül 200 ló közül csak 14 vált be alkalmasnak.

A napokba, hogy kora reggel kinéztem az ablakomon, megörültem, mert a Korona vendéglőt láttam renoválni, na gondoltam, mé is rá szánta magát Andrassy gróf uraság s a piszkos-fészek korsmáját kissé, a kor igényei szerint kijavíttatja, de nagyon korainak látszott az öröm, mivel csak az ablakokat vakoltatta be. Talán nem telik most többre, igaz, a m. évben is csináltatott valamicskét, hát majd esztendőre is egy kicsit, hisz nem lehet egyszerre mind.

GÓLYA.

Szalay Imre körútja.

Mint ígérte volt, Szalay Imre képviselő ápril 29-én megindult Lelléről, hogy választóit meglátogassa. Lengyeltői, Öreglakon át, hol pártunk vezetőivel értekezett, estére Kovácsiba ért, hol Bogyay Lajos tántoríthatlan elvtársunk vendégszerető házában fogadta.

Innét indult 30-án reggel Vöröss Lajos birtokos kíséretében N.-Bajomba, hol az összegyűlt nép előtt beszédet volt tartandó, utközbe Bóné József és Noszlópy Pál szinte birtokosok s pártunk régi oszlopai csatlakozván, megérkezett délelőtti 11 órakor. Itt már a nép együtt várta a nagy piaczon, mely egészben megtelt nemesek a kerület, hanem a szomszédos Marczali kerületből is egybesereglettekkel; beszédében kiemelte a kormány vészthozó gazdálkodását és politikáját, intette a választókat kitartásra s elvökhözi ragzkodásra, mert sikert csak ez biztosíthat, elmondotta az okokat, melyek arra indították, hogy

Istóczy képviselőnek a zsidó kérdésben benyújtott indítványát aláírja, végül biztosította a választókat, hogy mint eddig úgy ezután is ezéjla csak az lesz, hogy mindent megtegyen érdekeik előmozdítására, beszédét számtalan viharos éljenzés szakítá félbe s zárta be. Baráti körben elköltött ebéd után, a tántoríthatlan s árdiakat látogatta meg, onnét pedig a hetesieket, mindenütt beszédet tartván; az utóbbi két helyen földmives polgárok, névszerűnt Szabó Ferencz és Buzsáki István osztópáni lakos üdvözölték, biztosítván tántoríthatlan bizalmuk, ragaszkodásuk s szeretetükről, s örömeiket fejezve ki az esküdtzéki ítélet felett, mely az igazságtalanul üldözök ezéjleit meghiusította.

Kitörő lelkesedés mindenütt, a választók tömeges összeseregése, ünnepélyes fogadás, öröm a felett, hogy képviselőjükkel ismét kezét szoríthatnak. Az általános jelleg, mely Szalay Imre körutjában észlelhető volt. Feltűnt, s a jövőre nézve igen jó benyomást tett, hogy nemcsak pártunk tagjai, de volt pártállásukra való tekintet nélkül sereglettek össze a választók, képviselőnk üdvözlésére.

A nép szeretete; az elv igazsága adjon neki erőt további küzdelmeiben.

EGY VÁLASZTÓ.

A n.-atádi kerületből.

A „Népjog“ 17. számában jelent meg egy a n.-atádi kerületből beküldött cikkk — gy — r. aláírással, melyet megjegyzés nélkül nem hagyhatok.

E közlemény a lellei konferenciával is foglalkozik.

Ugy látszik, fájlalja cikkkiró, hogy ő nem lett meghívva, mert mint mondja, egyeseket hívtak meg Lellére.

Hát kedves cikkkiró ur, bocsásson meg, nem úgy áll a dolog.

Minden kerületből meg lettek hívva s kérve a párt elismert vezérei, hogy ők ismervén legjobban a párt egyes tagjait, hívják meg azokat, kiket szükségesnek látnak. — Így a n.-atádi kerületből meg lett hívva — a többek közt — t. Nagy Sándor lábodi lelkes ur, ki egy valóban hazafias hangon írt levélben indokolta meg nem jelenését, de egyszersmind kijelentette, hogy a conferentia által hozandó határozatokhoz hozzá járul. — Ha tehát t. Nagy Sándor ur cikkkirót meg nem hívták, annak valószínűleg az az oka, hogy cikkkiró ur akkor talán még az ellenpárthoz tartozott.

Higye el cikkkiró ur, hogy a lellei szervezkedés nem is nyújtott alkalmat semmiféle félreértésre s a mi különösen Szalay Imre pártelnök működését illeti, arról én mint a lengyeltői kerület választó polgára 1871—1881. év végeig, ki magam is résztvettem a pártmozgalomban, de Szalay Imre működését is a legnagyobb figyelemmel kísértem, elmondhatom, hogy annyit senki sem tett a párt érdekében mint ő, mert nem riadt vissza sem a fáradságtól, sem az anyagi áldozatoktól. S ha az a sok partiális baklövés nem történt volna, most nem úgy állna megénkben a párt ügye, a miként áll.

Tegye meg mindenki kötelességét úgy mint Szalay Imre, akkor jövőre nyolcz balpárti képviselőt küldünk az országgyűlésre.

SÁNDOR ISTVÁN,

a n.-atádi ker. választó polgára.

H I R E K.

— **Halálozás.** Kontrássy Ferenczné, szül. Riedl Jozefin asszony Kaposvárott elhunyt szerdán reggel 82 éves korában. Béke lengjen hamvain!

— **Gerőfi szintársulata** jövő esütörtökön érkezik Kaposvárra és szombaton megkezdik előadásait az arénában, melyet ez alkalomra bérlelte Mondschlein József részben átalakított és díszített, hogy főként a légvonalat ellen mentse a közönséget. A közérdekeltség után itélve Gerőfi telt ház előtt fog játszani.

— **A n. atádi kerületből** ezimen lapunk mult számában megjelent közleménynek az a része, mely a lellei konferenciára vonatkozik, itt-ott félreértésekre adott alkalmat. Ki kell jelentenünk, hogy a „Népjog“ mindennemű, a párt ügyekkel összefüggő nézetnek szívesen ad tért, hogy a nyilvánosság elé jussanak, még akkor is, ha az illető egyéni nézeteket egészben nem osztanó vagy helyeselnének is, mert csak ekként tartható fön a párt tagjai közt a szellemi ériatkezés.

— **Általános komikus** hatást tett Kaposvárott egy sokszorosított alárm-sürgöy, melykeden este ide érkezett fővárosi lapok egy részében foglaltatott, nevezetesen pedig a kormánypárt lapjai által szórol szóra és örömet jelentve kiadott. A sürgöy szerint t. i. Somogy megye közgyűlése dörgő éljenzés közt fogadta el a Nemes Józsa indítványát, viharos tetszésben részesültek az antisemita beszédek és Nemes Józsa mindenütt ünneplik stb. Egy szó sem volt igaz az egészről. Nem volt semmi dörgő éljen, nem is a Nemes Józsa indít-

ványát fogadták el, de nem is volt senkinek eszé ágában se ünnepleni ezért a különben sok tiszteltre méltó plebános urat. Beszéltek a közgyűlésen történekről itt is, ott is, sokfelé, az igaz, de az ilyen elpuffantott telegrammok nem tesznek sok hasznot se az ügynek, se a kormánypárti journalistikának. Igazság, az kell nem komédia.

— **Majális.** A kaposvári izr. hitközség elnöke Svarecz Samu f. hó 7 ére a hitfelekezeti tanoda növendékeinek majálisát rendez. Kik a gyermekek ártatlan örömet szemlélni szeretik, bizonyára ki-ki látogatnak a cserbe, szép úde tava szi levegőt élvezendők.

— **A Szigetvárott** történt halálos kimenneteli szerencsétlenségre nézve, melyről levelünkben is hír van, lapunk egy másik tudósítója a következőket írja: A korona vendéglőben egy lány mint szolgáló volt alkalmazva. A leány egy foglárba volt szerelmes és vasárnap éjjel kedvesével hazuról távozott, és vagy éjjel után 1/2 2 óráig a Rózsa-vendéglőben rózsás kedvben mulatott, tánczolt. Onnét a foglár egyik pajtásához ment a leánnyal együtt. Reggel fél 6 órakor, mint május elsején szokás, zenező ébreszté őket, a leány fel is kelt, hogy haza menjen, a foglár pedig a laktanyára, de az ajtó mellett a foglár fegyvere állott és ezt a lány pajkosságból erőnek-erejével vállán katona-módra akarta vinni minék kedvese ellenszegült, a leány a fegyvert esővéuel, a foglár pedig tusánál fogta, egyik ide huzta, a másik amoda. A fegyver elsült és a szerencsétlen leány szívén keresztül löve halva rogyott össze. A foglár az örüléshez van közel, pár hét mulva esküvőjüket akarták tartani.

— **Barcson**, mint nekünk írják, a magyar leszámítoló és pénzváltó bank közvetlen a Dráva partján raktárt nyitott árúk és termények elhelyezésére, s azokra előleget ad, biztosít és közvetít.

— **A „Schulverein“** ellen Baranyában is tiltakoztak a német ajku polgárok, nevezetesen Német Boly, Töttös és Borjád községek egyhangulag tiltakozó rezolúciót fogadtak el.

— **A kaposvári** műkedvelő társulat régi hirveinek megfelelő igen kedélyes és élvezetes estélyt rendezett mult hó 30 án. Az estély első részét Püchler Coelestin k. a. és Szabó József káplán ur által kifogástalan öszhanggal betanított néhány dal eléneklése képezte, ahol az igazán kitűnő karmesterek, a női és férfi dalkarok mellett Fodor Szerena kisasszony is méltó tapsokat aratott szép alt szólójáért. Ezt követte Keller J. kisasszony, kinek zongorajátékában már több jótékonyezélu hangversenyen volt alkalmunk gyönyörködni. Végül az ügyes rendezőség még kellemes meglepetésről is gondoskodott, — ugyanis a sorrenden kívül Gál Aranka k. a. játszott néhány szép magyar darabot elragadó érzéssel, melyekkel méltán osztozott az est sikerében. Az estély 2-ik része mi lehetett volna más, mint táncz, táncz, vég nélküli táncz, a hol a felpeszült ifju vér csaknem határtalan jókedvel áldozott reggelig Terpsychore bájos istennőnek. Ott láttuk a szépek sorában: Csorba Mathild, Fodor Szerena, Gaál Aranka, Háj nővérek, Horn nővérek, Kaeskovics Ilona, Körmendy Ilona, Kvávil nővérek, Lajpezig Gizella, Schäffer Gizella, Szalay nővérek, Tollasits Róza, Ulbing Marian, Vürth Anna és Mariska kisasszonyokat.

— **Puskaporral** arczába lött e napokban Siklóson egy féltékeny férj cinos feleségének azért, hogy elruttsa. A lövés bal arczát érte, egyik szemét megsemmisítve, arczát úgy megperzselte, aligha lesz egyszer szépnék mondható. A féltékeny férj ezélt ért ugyan, de önkénykedése fölött elég ideje és alkalmá lesz elmélkedni. A tettes azonnal befogott, a menyecskét pedig szüleikhez szállították.

— **Uj üstökös** lesz látható májusban vagy pedig júniusban. Az uj üstökös nagysága vetekedni fog az eddig látott legnagyobb üstökösökkel.

— **Szerelmi bubánatból** Siófokon egy 26 éves csöledeány G. Mari fölakasztotta magát, de csölede társa észrevette s még élve lemetszette a kötélről.

— **Zavargás.** Pécsen a bánya telepen levő bánya munkások kérvényt nyújtottak a városi hatósághoz tartandó népgyűlés engedélyezése iránt. A bányamunkások e népgyűlésen s anyaru viszonnyal megváltoztatásának ügyét szándékozták megbeszélni és népgyűlési határozat utján kívánták a már tarthatatlanná vált helyzet megváltoztatását kérvényezni a bányaigazgatóságtól. Hírek szerint szocialista színezetű lett volna népgyűlés, a miért is az engedély megtagadtatott. Másnap mozgalom keletkezett a bányamunkások körében és mármár zendülés é fejlődött, midőn Csukli, a bánya-telepen állomásozó rendőr főbiztos jelentést tett a kapitányi hivatalhoz, mire azonnal egy szakasz rendőr menesztetett ki és a katonai parancsnokság is megkerestetett, e gyszázad katoná rögtonkirendelésé iránt. Rövid idő mulva egy újabb jelentés érkezett a bányateleptől, mely szerint a mozgalom már lecsendesült s így szükségtelessé vált a katonaság kivonása. Rész előjelek!

— **Uj zeneművek.** Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapestén megjelentek. „Arva Zuzska“ Lukácsy Sándor eredeti népszimnűvének legkelveltebb dalai. 1. Czicza, czicza (Hofbauer I. töl.) 2. Te dörömbölj szépecskén. 3. A szerelem zöld binár. (Berkes Lajostól.) 4. Nemenj rózsám. 5. Hej, pedig a Tisza tulsó partján. 6. Az én szívem olyan áldott kis madár. 7. Azt mondta mindég

az anyám. (Zsigmond Ákostol) Énekhangra zongora kísérettel (vagy zongorára külön alkalmazta Erkel Elek Ára 1 frt. 50 kr.

Egyet-más.

— A vármegye házában. —

Vége a civilizációval járó materiális irány eltörli a legféltettebb intézményeket is, melyek abban gyökereznek, hogy egyik ember tartozzék megsüvegelni azt a másikat, kinek ehez a kötelezett tisztességhez nincs semmi egyéb jog-czime, mint az, hogy bölcsőjére nemesi czimer volt rá pingálva. Ma már a nemesi czimer bizony hideg ruha, mely ha uj, nem jobb — de nevétségesebb... A vármegye termében sem igen sürüen látjuk már a régi typut, melynek jelszava volt az extra hungorium... Lassankint kivesz e karakteristikus, egészséges, de a polgárosodás rohamos haladáásával tulszárnyált faj, s az utána növekvő firtli nem törődik a közügygyel: no de nem is ért hozzá.

A vármegye gyűlésének kosmopolita színe van, a hagyomány benne egyedül a z öld a s z t a l, mely a komolyságot és méltóságot követeli; a többi szürke, mint a mai világ. A karok és rendek helyét a virilisek és választottak csoportja foglalja el, mely ép úgy megtüri sorai-ban az u j földes ura t, mint a s z ü r ö s a t y a f i t, kinek ma jo g a van sarokba szorítani azokat a szolgabíró urakat interpellatióval, kik azelőtt csak a d e r e s mellett álltak vele szóba. Jól van ez így! és hogy főispáni nyelven szóljak, azt mondom, hogy „s z é g y e n g y a l á z a t v o l n a, h a m é g n e m v o l n a i g y“. A felvilágosodás meghozta a szabadságot, a szabad ság tiszteli az emberi jogokat.

Csak hogy a most mult megyegyűlés épen azzal a nehéz kérdéssel foglalkozott, hogy ennek a nagy felvilágosodott liberalizmusnak is vannak oly követelményei, melyeket nem opportunus mindenkoron és mindenki irányában megtartani, mert hiszen a legnemesebb növény is hajt fattyut; van-e tehát joga a társadalomnak vagy helyesebben az államnak a liberalizmus e fattyu hajtásait letördelni?... Mi azonban e z t n e fejtegetjük, hiszen mi a gyűlésbe nem diktálni és voksolni mentünk, hanem csak azért, hogy egy-két jó ismerősünkkel kezét szorítsunk és körülnézzük és hallgassuk a szónokokat: A gyűlés nem valami jó auspitiumok közt kezdődött; alig, hogy elmormieztolták a tisztelt jegyző urak stereotyp jelentésüket, már is a b a l p á r t egyik veteránja, a gutgesinnt klik egyik félelmes ellene nagyon mérgesen kezdett alágyujtogatni egyik szolgabíró urnak. Erős dolgokat beszélt, nagyon komolyan mondta. Nem láttam az interpellatió alatt a tisztelt szolgabíró urat, de a klik emberein azt a kifejezést nem lehetett félre ismerni, melyet az az ember mutat, kinek valami nagyon keserűt kell bevennie. Persze mindenki és én is meg voltam győződve, hogy az interpellatióra adandó válasz tudomásul vétetik p á r t f e g y e l e m b ő l. A meginterpellált aztán motyogott valamit, miből azt értettük nagy megnyugvással, hogy h o l n a p r a a M u n g ó majd megcsinálja a választ, addig is ne legyen nagyon kíváncsi az interpelláló, mert ugyis tudomásul lesz az véve, akármilyen az.

Aztán jött az árvák vagyona biztosításának ügye. Ugy vettük észre, hogy a t. közgyűlés nagyon szíven hordozta az árvák érdekét, mert hát a disciplina és tekintély mellékes tekintetei mellett az árvák érdekében jól lesidták az árvaszéket elnököstül, mindenestől, rossz néven vették neki, hogy nem akar még többet dolgozni, kimutatták neki, hogy hiszen ha pár ezer numerussal több aktát intéz is el az árvaszék, ezzel a dolga — kevesebb lesz.

Egyébiránt kiküldött s z a k é r t ő n e k 5—6 földesurat, kik majd kidolgozzák a szabályt, mely szerint a több dolog még egészségére is válik az ülnök uraknak, s olyan sinecurát csinálnak nekik azzal, hogy mint meg nem érdemeltet, fizetésük felét önként visszafizetik az árva kasszába.

Denique ez is jól ment, megelégedett a jobbpárt, balpárt egyaránt, meg van óva az árvák érdeke is, meg azé a virilisé is, ki szorongva várta az eredményt, mert ebből a gescheftből akar — u j földes ur lenni.

Hanem egyszerre csak mintegy varázsütésrs megváltozott a gyűlés hangulata, a nyugalmas

parlirozás dögését mely csend váltotta fel, s az általános figyelem a jegyző ur felé fordult, ki Szathmárvármegye átiratát olvasta fel, melyben arról van szó, vajjon a muszkák által kiüzött zsidókat beeresszük-e, ne-e?

Hic Rhodos! A liberalismus ütökzik az opportunitással és miután emez erősebb, tehát „a jó kertész levágja a fattyu galyat.“ — A vitát Szalay Imre orsz. képviselő kezdte meg, bágyadt előadással, de erős érvekkel; mint aki már túl van azon, hogy az előadás külszépségével is lehet hatni, nem tartja szükségesnek mondókáját felöltöztetni, mert hiszen érdekes a tárgy és egyén is eléggé. Nem eresztik be a zsidókat, mert németek: tehát nagy éljent kap. Még nagyobbat Nemes Józsa, mert az meg azért nem eresztik be őket, mert — zsidók. . . No, de mi ne szóljunk hozzá, hisz ugy sem tudánk segíteni a dolgon, amint nem tudott Svarecz Samu sem, ki hazafias rohamában már 12 fiát is megfojtani ígérte, ha németek lesznek, mely bünnös szándékát csak is azért bocsájtotta meg neki a tisztelt közgyűlés, mert hát voltaképen a tragikus végre szánt 12 gyermek is mindmegannyi — z s i d ó.

De nem tudott ám Bárány Gusztáv sem,

ki egészen hiába beszélt a liberalismus feltételeiről, miután megértették a polgármester úrtól, hogy a beüzönlő zsidóknak vesztégetintézetet kell csinálni, míg elhordja őket valami consortium Amerikába, mert magukkal hozzák a nihilizmiát. . .

Végre is az egész zsidókérdésbe a méltóságos főispán urnak törött bele a — nemesi fringijája. Elgondolta ugyanis, hogy ha a zsidókat most nem eresztik be, majd jöhet még idő, mikor meg a Nemes Józsa azt indítványozza, hogy a ki itt van, azt is ki kell telepíteni Palestinába; akkor aztán hogy legyen az ember főispán, ha még u d v a r i z s i d a j a sem lesz. El is futotta a nagyuri mérges aztán megmondta magyarán, hogy a muszka zsidókat be nem eresztieni s z é g y e n é s g y a l á z a t! De hát a tisztelt közgyűlés az ilyen ebéd után való benevolumra nagyot nézett, mikor pedig Szalay Károly a mérges urat in flagranti megfenyítette, az ellenzéki hangulatban levő közgyűlés alig akarta elfogadni a megjuhászodott bocsánat kérését. Mély csend! a sértett méltóság komoly csendje következett ezután. A főispáni tekintély kez-

dett inogni, a mameluk fegyelem bomladozni — végre is rosszabbtól tartva, vagy talán az utód az elődnek akart szolgálatot tenni, gróf Széchényi Pál könyörül meg a megszorult főispánon, s nem valami meleg hangon, de azért még is tudomásul vette a bocsánatkérést.

Bizony, ez a jelenet komoly intelemül szolgálhat, mert igaz, hogy amely tekintélyt egyszer kikezdezt a közönség, arra aztán kegyetlenül rá jár, míg csak tart belőle.

BAYADERA.

Szerkesztői üzenet.

Virágh N. Knzs. Ajánlatát elfogadjuk, pontosságot kérünk. C z i m é t sziveskedjék közölni. L. M. Sztgtr. Szivesen felhasználjuk, don Oujotte A kézirat Bayaderánál elkallódott, a mi képzeltető legszörnyűbb hiba. K. E. Bpst. B soraira legközelebb magánlevél megy. A kívántat már akkor megkaptuk, V. B. csrg. Lehetetlen volt, A. I. Litr. Köszönet; rendben van. X N. és Trs. Bpst. A kötetek megérkeztek ugyan, de a számadást kérnök. Sz. K. pt. D. A. mlc, g, g, hlyb, és P, G7, srf, El-küldetett.

Felelős szerkesztő

Krátky János.

H I R D E T É S E K

Ezennel lelkismeretesen bizonyítom, miszerint plintái sok bejegyzés ellen kithno hatása bhrak s ez okból ajánlom azokat minden segély keresőknek. Kithna, 1879. febr. 2-án. Miszaga Pál, plintás. Kithno plintái, emészési bajomban a legjobb sikert voltak. Saszn, 1877 okt. 13-án Skarda József felkász. Egészélegi plintái, ronesoit egészsegekre jó hatással voltak. Isen áldás meg őt a mért őy kithno. EGYHÁTSOS szert sikertit összekülantia. Köfellesegeimnek tartom, az labdecsait minden betegnek a legjobb lelkismerettel. Moosai, 879. május 14-én Zimmermann József plintás. Ahihoit ezennel nyilvános közönetet mondotk a labda-csai által elert eredményert. Mithan a labda-csokból egy te-cset bvettem, egészsegem hála istennek. Visszajitit, dacára hogy már szelirt néhány érig használan keresem segítségert mindenfelé. Nagyik, 1878 augusztus 29. Radix János czipézsester.

Ide mellette kithnoit 5 frot és kérem sziveskedjen érte azon vertiszitit labda-csokból kithnoit, miyeneiket mit éven két ízben kithnoit néhány német utimtatásait egyitit. En e labda-csokt igen jó sikertel használok. Igen sok haj tól mentettek meg, és csak a dást kivánok felbuzsítónak. Tisztelettel maradtam Idősb Vidacs János s. k. Grajova April hó 6-án 1879.

Tapasztalataim, melyeket több évi működésem alatt bécsi, német-honi és belgiami gyógyszerárakban szerezttem, de azon körülmény is, hogy a kithnolt gyógyszerárak elszaporodását ellensúlyozzam, arra indítottak, hogy a legnagyobb gyógyszerárjű növénykivonatokból, orvosi utasítás szerint a máris nagy bevetséggit EGÉSZSÉGI LABDACSOKAT készítem s árusítom, melyek eldugulás, nyálkásodás, étvágy-hiány, gyomororba felhúvódások, szédülés, fejfájás, váltóház, aranyér, hörkithtésék, köszvény, vízi kór és vesebajok ellen a legfényesebb sikertel alkalmazhatnak. Főaktár: Friedrich János gyógyszerész-nél Malackán, Pozsony megye. Kaposvárott: Augusztn Ágoston és Babochay Kálmán urak gyógyszerárakban. Egy 15 labdacsoit tartalmazó skatulya 21 krba kerül, egy 6 skatulyából álló tekeres 1 frt 5 kr. és 5 kr. a hivartarvel. Bár-mentre kithnolt a megrendelt mennyiség átkor, ha a labda-csok árához 20 kr. melletteitit a bértmentes czelejből. Szereim megrendelésekor legjobb penztalványokat használni. Ujabb elismerő iratok: Igen tisztelt tekintetes ur! Már márczius (mrt hó) 27-e óta használok az ön által elkészített általános egészélegi labdacsokat, a melyekre köfellesegeimnek tartom azon kithnolt zést áni, hogy azon idő óta istennek legyen hála, nálam a legjobb szolgálatot teiték, mivel már több idő óta árgaságban, bélyvákisodásban nagy mértékű vérszuszintásban több már felvétel, lép- és máj dazánában, vérpszuzintásban több stindeméda mirta a nevezett labdacsokat használok, az idő óta sokkal jobban vagyok. A mért a J. Istennek legyen hála Önnek pedig köszönetet mondotk a jeles gyógyszerészert. Már többek közt elterjedt általán a községhen, de ezára, hogy a gyógyszerárak is itt helyben van. Tisztelettel kérem, legyen szives ahihoititnak ismét 3 tekeresre teszemre melletti utamvételit. kithnolt Ujkecsén, Pestmelye 1879. évi april 9-én. Kithno tisztelettel maradtam. Bakos János, s. k.

Van szerencsém a n. é építő közönségnek becses tudomására hozni, hogy gyári megbizásból, kiterjedve Somogy-megye egész területére, kedvező szerződések folytán, gyári áron szolgálhatok Hydraulikus és portlandi csementmész, továbbá csement-burkolat-lemezeket, legjobb minőségű portlandi csementből készítve, melyek alakra és szín tekintetben különfélék, tetszés szerint megválaszthatók. Ezen csementmész jósága és tartósága elvitázhatatlan értékkel bír, erejét idővel nem veszíti és a nedves falak bevakolására a legjobbnak bizonyult hazánkban. Egyuttal ajánlom a tek. bérlők, gazda uraknak és a n. é. közönségnek a már 24 év óta fennálló, szilárdan vezetett vaskereskedésemet. A legmélyebb alázattal Feldreich Herman, Kaposvárott. Felhívás. A „Karádi segély-szövetkezet“ 1882. évi augusztus hó 1-ső napjától egy osztályzatott (Sectio) alakit. Ennél fogva felhivatnak mindazok, kik részvényesei óhajtanak lenni 1882. évi május hó 15-től kezdve, naponta a délelőtti órákban az intézet helyiségében magokat előjegyezhetik. Karád, 1882. április hó 30-án. Az igazgatóság nevében Grubanovich Gyula, igazgató. (Utánnomás nem díjazatik) Laptulajdonos: Szalay Imre.

Biztosítási jelentés. Az 1838. évben alapított szab. „Adriai“ biztosító társulat, („Riunione“ Adriatika di Sicurta) mely fennállása óta 96 milio frtot meghaladó kártérítést eszközölt. Elfogad biztosításokat: „Jégkár ellen.“ Azonnali és biztosított teljes kárpótlás mellett. Elfogad továbbá biztosításokat: Tűzkárok és elemi károk ellen, nemkülönbén biztosit utban lévő árukat. Továbbá: köt biztosításokat az ember életére, különféle módok szerint, a legjutányosabb díjak mellett. Bővebb felvilágosítást ad, és a nagyérdemű közönség megbizását kéri Az „Adriai“ biztosító társulat kaposvári főügynöksége Berger Ignätz m. k. Iroda: Korona utca 16. sz. Weiller-féle ház. Kiadja és nyomtatja Jeteles Herman.